

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

17. siječnja 2019. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji – Niz ugovora sklopljenih u cilju izdavanja bankarske garancije u korist subjekta uvrštenog na popis o zamrzavanju financijskih sredstava – Plaćanje troškova na temelju ugovora o protugaranciji – Uredba (EU) br. 204/2011 – Članak 5. – Pojam ‚financijska sredstva stavljena na raspolaganje subjektu navedenom u Prilogu III. Uredbi br. 204/2011‘ – Članak 12. stavak 1. točka (c) – Pojam ‚zahtjev na temelju garancije‘ – Pojam ‚osoba ili subjekt koji djeluje za račun osobe iz članka 12. stavka 1. točke (a) ili (b)‘”

U predmetu C-168/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Kúria (Vrhovni sud, Mađarska), odlukom od 23. ožujka 2017., koju je Sud zaprimio 3. travnja 2017., u postupku

SH

protiv

TG-a,

uz sudjelovanje:

UF-a,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: M. Vilaras (izvjestitelj), predsjednik četvrtog vijeća, u svojstvu predsjednika trećeg vijeća, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan i D. Šváby, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: R. Schiano, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 23. travnja 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za SH, J. Burai-Kovács i G. Stanka, *ügyvédek*, te Á. Mohay, *jogi iroda vezetője*,
- za TG, B. Kutasi i Á. Szenczy, *ügyvédek*, te E. Rosenfeld, odvjetnik,
- za UF, Z. Völgyesiné Hontvári i A. Szerencsés, *ügyvédek*,

* Jezik postupka: mađarski

- za mađarsku vladu, G. Koós i Z. Fehér, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze i D. Klebs, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Gentilija, *avvocato dello Stato*,
- za Europsku komisiju, L. Havas i E. Paasivirta, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 3. listopada 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje, kao prvo, članka 5., članka 9. i članka 12. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) br. 204/2011 od 2. ožujka 2011. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji (SL 2011., L 58, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 4., str. 140.), kao drugo, članka 12. stavka 1. te uredbe, u verziji koja je proizašla iz Uredbe (EU) Vijeća br. 45/2014 od 20. siječnja 2014. (SL 2014., L 16, str. 1.), i, kao treće, članka 17. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2016/44 od 18. siječnja 2016. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 204/2011 (SL 2016., L 12, str. 1.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između dviju mađarskih banaka, SH i TG, koji se vodi pred Kúrijom (Vrhovni sud, Mađarska), a čiji je predmet isplata koju je SH dužan izvršiti TG-u, s jedne strane, troškova garancije koji su nastali u okviru bankarske garancije koju je libijska banka, to jest Sahara Bank, izdala libijskom naručitelju radova, Libyan Housing and Infrastructure Board (Libijsko vijeće za stanovanje i infrastrukturu, u daljnjem tekstu: HIB), i, s druge strane, troškova s osnove protugarancije koju je TG izdao banci Sahara Bank.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 3 S obzirom na teška i sustavna kršenja ljudskih prava počinjena u Libiji, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda je 26. veljače 2011., na temelju članka 41. poglavlja VII. Povelje Ujedinjenih naroda, donijelo Rezoluciju 1970 (2011) kojom se uvode mjere ograničavanja protiv te države.
- 4 Na temelju točaka 17. i 21. te rezolucije, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda:

„17. *Odlučuje* da „sve države članice moraju odmah zamrznuti sva financijska sredstva, drugu financijsku imovinu i gospodarske izvore koji se nalaze na njezinu području, a koji su u vlasništvu ili pod kontrolom, izravnom ili neizravnom, pojedinaca ili subjekata navedenih u Prilogu II. ovoj rezoluciji ili koje je odredio Odbor osnovan u skladu s točkom 24. *infra*, ili bilo kojeg pojedinca ili subjekta koji djeluje za njihov račun ili po njihovim nalogima, ili bilo kojeg subjekta u njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom, i *usto odlučuje* da sve države članice moraju osigurati sprečavanje da njihovi državljani ili bilo koja osoba ili subjekt koji se nalaze na njihovu državnom području stave na raspolaganje pojedincima ili subjektima navedenim u Prilogu II. ovoj rezoluciji ili pojedincima koje je odredio Odbor bilo kakva financijska sredstva, financijsku imovinu ili gospodarske izvore;

[...]

21. Odlučuje da mjere predviđene u gornjoj točki 17. ne sprečavaju bilo koju osobu ili subjekt uvršten na popis da izvrši uplate dospjele prema ugovoru koji je sklopljen prije uvrštenja te osobe ili subjekta na popis, pod uvjetom da su dotične države utvrdile da uplatu izravno ili neizravno ne prima osoba ili subjekt iz gornje točke 17. i nakon što su te države, kada je to potrebno, obavijestile Odbor o namjeri da izvrše ili prime takve uplate ili odobre odmrzavanje sredstava, druge financijske imovine ili gospodarskih izvora u tu svrhu, deset radnih dana prije takvog odobrenja.”

Pravo Unije

Odluka 2011/137/ZVSP

5 U svrhu provedbe Rezolucije 1970 (2011), Vijeće Europske unije je donijelo Odluku 2011/137/ZVSP od 28. veljače 2011. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji (SL 2011., L 58, str. 53.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 6., str. 191.).

6 Članak 6. stavci 1. i 2. te odluke propisuje:

„1. Sva sredstva, druga financijska imovina i ekonomski izvori koji su u vlasništvu ili ih neposredno ili posredno nadziru:

(a) osobe ili subjekti navedeni u Prilogu II. [Rezoluciji] 1970 (2011) te druge osobe i subjekti koje je odredilo Vijeće sigurnosti ili Odbor u skladu sa stavkom 22. [Rezolucije] 1970 (2011), ili pojedinci ili subjekti koji djeluju u njihovo ime ili prema njihovim uputama ili subjekti koji su u njihovu vlasništvu ili ih nadziru kako je navedeno u popisu u Prilogu III.;

(b) [osobe ili subjekti koji nisu navedeni u Prilogu III. koji nalažu, nadziru] ili na koji drugi način sudjeluju u usmjeravanju počinjenja teških povreda ljudskih prava protiv osoba u Libiji, i tako da surađuju ili sudjeluju u planiranju, zapovijedanju, naređivanju ili vođenju napada i pritom krše međunarodno pravo, uključujući zračne napade na civilno stanovništvo i objekte ili djeluju za njih ili u njihovu korist ili prema njihovim uputama [ili su u njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom] kako je navedeno u Prilogu IV.;

2. Osobama ili subjektima iz stavka 1. ne smiju se, neposredno ili posredno, dati na raspolaganje sredstva, financijska imovina ili ekonomski izvori niti od njih smiju imati koristi.

7 Prema članku 7. navedene odluke:

„U vezi s ugovorima ili drugim transakcijama čije je izvršenje neposredno ili posredno u cijelosti ili djelomično bilo onemogućeno zbog mjera uvedenih na temelju [Rezolucije] 1970 (2011), uključujući mjere Unije ili koje države članice u skladu s odgovarajućim odlukama Vijeća sigurnosti za njihovo provođenje ili u vezi s tim, ili mjera obuhvaćenih ovom Odlukom, ne odobrava se nijedna tražbina uključujući zahtjev za kompenzaciju ili odgovarajuće tražbine kao što su zahtjev za prebijanje ili zahtjev na temelju jamstva koje bi zahtijevale osobe ili subjekti uvršteni na popise u prilogima I., II., III. ili IV., ili bilo koja druga osoba ili subjekt u Libiji, uključujući i Vladu Libije, ili bilo koja osoba ili subjekt koji ulaže zahtjev preko takve osobe ili u korist takve osobe ili subjekta.”

Uredba br. 204/2011

8 Vijeće je na temelju Odluke 2011/137 donijelo Uredbu br. 204/2011, koja je stupila na snagu 3. ožujka 2011.

9 U skladu s uvodnim izjavama 1. i 2. te uredbe:

- „(1) U skladu s Rezolucijom 1970 (2011) [...], Odlukom 2011/137 [...] predviđa se embargo na oružje, zabrana izvoza opreme za unutarnju represiju te ograničenja prihvata određenih osoba i subjekata povezanih s teškim kršenjem ljudskih prava stanovnika Libije, uključujući sudjelovanje u napadima, kršenje međunarodnog prava nad civilnim stanovništvom i nad objektima te zamrzavanje sredstava i gospodarskih izvora tim osobama i subjektima. Te fizičke i pravne osobe navedene su u prilogima toj Odluci.
- (2) Neke su od tih mjera u području primjene Ugovora o funkcioniranju Europske unije i stoga je za njihovu provedbu potrebna regulatorna mjera na razini Unije, u prvom redu stoga da bi ih gospodarski subjekti u svim državama članicama primjenjivali na jedinstven način.”

10 Članak 1. navedene uredbe određuje:

„U smislu ove Uredbe primjenjuju se ove definicije:

(a) ‚sredstva‘ znači sve vrste financijskih sredstava i koristi, koje uključuju, ali se ne ograničavaju na:

[...]

v. kredit, pravo namirenja, (potraživanja i dugovanja), jamstva, činidbena jamstva ili druge financijske obveze;

vi. kreditna pisma, tovarne listove, (teretnice), zaključnice o kupoprodaji;

[...]

(b) ‚zamrzavanje sredstava‘ znači sprečavanje svakog uklanjanja, prijenosa, mijenjanja, uporabe sredstava i pristupa sredstvima ili postupanja sa sredstvima na bilo koji način koji bi za posljedicu mogao imati promjenu njihove količine, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, prirode, odredišta ili koje druge promjene koja bi omogućila uporabu sredstava uključujući upravljanje portfeljom.

(c) ‚gospodarski izvori‘ znači sredstva bilo koje vrste, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, koja nisu sredstva, ali se mogu koristiti za pribavljanje sredstava, roba ili usluga;

(d) ‚zamrzavanje gospodarskih izvora‘ znači sprečavanje njihove uporabe za pribavljanje sredstava, roba ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne ograničavajući se na njihovu prodaju, najam ili hipoteku;

[...]”

11 Članak 5. te uredbe glasi:

„1. Zamrzavaju se sva sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima iz priloga II. i III., koji su njihovu vlasništvu, posjedu ili s kojima raspolažu.

2. Zabranjeno je izravno ili neizravno davati fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima iz priloga II. i III. na raspolaganje ili u njihovu korist bilo kakva sredstva ili gospodarske izvore.

3. Zabranjeno je svjesno i namjerno sudjelovanje u aktivnostima čiji je cilj ili posljedica izravno ili neizravno zaobilazanje mjera iz stavaka 1. i 2.”

12 U skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 204/2011:

„Članak 5. stavak 2. ne primjenjuje se na priljev na zamrznute račune:

[...]

(b) plaćanja dospjelih prema ugovorima ili sporazumima koji su sklopljeni ili obvezama koje su nastale prije datuma kad je Odbor za sankcije, Vijeće sigurnosti ili Vijeće fizičku ili pravnu osobu, subjekt ili tijelo iz članka 5. uvrstilo na popis;

pod uvjetom da su takva [...] plaćanja zamrznut[a] u skladu s člankom 5. stavkom 1.”

13 Članak 12. te uredbe glasi:

„U vezi s ugovorima ili drugim transakcijama čije je izvršenje, izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično bilo onemogućeno zbog mjera uvedenih na temelju [Rezolucije] 1970 (2011), uključujući mjere Unije ili koje države članice u skladu s odgovarajućim odlukama Vijeća sigurnosti za njihovo provođenje ili u vezi s tim, ili mjera obuhvaćenih ovom Uredbom, ne odobrava se nijedno potraživanje, uključujući zahtjev za naknadu štete ili druga potraživanja takve vrste kao što su zahtjev za prijebom ili zahtjev na temelju jamstva, Vladi Libije ili svakoj osobi ili subjektu koji ulaže zahtjev u njeno ime ili u njezinu korist.”

Uredba br. 45/2014

14 Člankom 1. Uredbe br. 45/2014 od 20. siječnja 2014. izmijenjen je članak 12. Uredbe br. 204/2011 tako da sada glasi:

„1. U vezi s ugovorima ili transakcijama čije je izvršenje, izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično, onemogućeno zbog mjera uvedenih ovom Uredbom, ne odobrava se nijedan zahtjev, uključujući zahtjeve za odštetu ili bilo koje druge zahtjeve takve vrste, kao što su zahtjev za naknadu štete ili zahtjev na temelju garancije, posebno zahtjev za produljenje ili plaćanje garancije ili protugarancije, osobito one financijske, u bilo kojem obliku, ako ga zahtijeva:

(a) osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis u priložima II. ili III.;

(b) bilo koja druga libijska osoba, subjekt ili tijelo, uključujući libijsku vladu;

(c) bilo koja osoba, subjekt ili tijelo koje djeluje preko jedne od osoba, subjekata ili tijela iz [točaka] (a) ili (b) ili u njihovo ime.

[...]”

15 Izmjena članka 12. Uredbe br. 204/2011 stupila je na snagu 22. siječnja 2014.

Uredba 2016/44

16 Na temelju članka 17. stavka 1. Uredbe 2016/44, koja je stupila na snagu 20. siječnja 2016.:

„U vezi s ugovorima ili transakcijama čije je izvršenje, izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično, onemogućeno mjerama uvedenima ovom Uredbom, ne odobrava se ni jedan zahtjev, uključujući zahtjeve za odštetu ili bilo koje druge zahtjeve te vrste, kao što su zahtjev za naknadu štete ili zahtjev na temelju jamstva, posebno zahtjev za produljenje ili plaćanje obveznice, jamstva ili odštete, osobito financijskog jamstva ili financijske odštete, u bilo kojem obliku, ako ga podnese:

- (a) osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis iz priloga II. ili III.;
- (b) bilo koja druga libijska osoba, subjekt ili tijelo, uključujući libijsku vladu;
- (c) bilo koja osoba, subjekt ili tijelo koje postupaju posredstvom jedne od osoba, subjekata ili tijela iz točaka (a) ili (b) ili u njihovo ime.”

Činjenično stanje u glavnom postupku i prethodna pitanja

- 17 HIB i mađarsko građevinsko poduzeće UF 7. srpnja 2009. sklopili su ugovor u skladu s kojim UF treba izgraditi javnu infrastrukturu u regiji Zawya (Libija). HIB je od UF-a zatražio bankarske garancije, koje je trebala izdati libijska banka kako bi zajamčila, s jedne strane, izvršenje njegovih obveza u zamjenu za primljeni predujam (jamstvo povrata predujma) i, s druge strane, dovršetak građevinskih radova (jamstvo za ispunjenje obveze).
- 18 Iako je pristala izdati garancije koje je HIB zatražio, Sahara Bank je od UF-a zatražila da pribavi protugaranciju koju je trebala izdati mađarska banka.
- 19 UF i mađarska banka SH 16. listopada 2009. sklopili su ugovor o protugaranciji za povrat predujma i ugovor o protugaranciji za ispunjenje obveze kojima se SH obvezao izdati protugarancije u korist druge mađarske banke, TG, koju je SH ovlastio da banci Sahara Bank izda protugaranciju i dokumentarni akreditiv koji je potonja zahtijevala. Slijedom toga, 20. studenoga i 16. prosinca 2009., SH je u korist TG-a izdao protugaranciju za povrat predujma za iznos od 69 499 610 libijskih dinara (LYD) (oko 49 251 000 eura), koja je istjecala 14. rujna 2013., i protugaranciju za ispunjenje obveze za iznos od 9 266 615 LYD-a (oko 6 567 000 eura), koja je istjecala 15. srpnja 2014.
- 20 TG je u korist banke Sahara Bank 24. studenoga 2009. izdao protugaranciju za povrat predujma, koja je istjecala 30. kolovoza 2013., a 17. prosinca 2009. neopozivi akreditiv, koji je istjecao 30. lipnja 2014., pri čemu je Sahara Bank izdala bankarske garancije koje je HIB zatražio.
- 21 Na ime protučinidbe za uslugu koju je TG pružio kod izdavanja tih garancija, SH se obvezao isplaćivati mu svaka tri mjeseca i unaprijed godišnju naknadu od 1,30 % i isplatiti mu troškove i naknade koje je snosila banka Sahara Bank, kao i naknade za financiranje i zatezne kamate ako se one budu obračunavale.
- 22 Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 233/2011 od 10. ožujka 2011. o provedbi članka 16. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 (SL 2011., L 64, str. 13.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 5., str. 210.), ime HIB uvršteno je na popis iz Priloga III. potonjoj uredbi počevši od 11. ožujka 2011.
- 23 Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 272/2011 od 21. ožujka 2011. o provedbi članka 16. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 (SL 2011., L 76, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 6., str. 213.), ime Sahara Bank uvršteno je na popis iz Priloga III. potonjoj uredbi s danom

22. ožujka 2011. To je ime uklonjeno s tog popisa 2. rujna 2011. u skladu s Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 872/2011 od 1. rujna 2011. o provedbi članka 16. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 (SL 2011., L 227, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 6., str. 246.).
- 24 Od 2. rujna 2011. do 16. srpnja 2013. TG je banci Sahara Bank isplatio troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji koji je s potonjom sklopio.
- 25 Banka Sahara Bank je 29. studenoga 2012. na zahtjev HIB-a pokušala unovčiti protugaranciju za povrat predujma koju je izdao TG. Međutim TG je odbio po tom zahtjevu postupiti pozivajući se na nezakonitost zahtjeva. U tom pogledu, pravomoćnim rješenjem od 22. travnja 2013. Fővárosi Ítéltábla (Okružni žalbeni sud u Budimpešti, Mađarska) zabranio je takvo plaćanje sve dok se ime HIB bude nalazilo na popisu u Prilogu III. Uredbi br. 204/2011.
- 26 SH i TG su 20. prosinca 2012. potpisali memorandum o razumijevanju kojim su utvrdili da se ne može prihvatiti nikakav zahtjev za isplatu garancije za povrat predujma sve dok se na HIB budu primjenjivale mjere ograničavanja. SH je u njemu naveo svoju namjeru plaćanja troškova protugarancije za povrat predujma i protugarancije za ispunjenje obveze čiju su isplatu TG i putem njega Sahara Bank mogli zahtijevati samo pod uvjetom da se prije isteka tih dviju protugarancija na HIB više ne primjenjuju takve mjere. SH se obvezao isplatiti na depozitarni račun troškove koji na taj datum još nisu bili plaćeni i dodatne troškove, pri čemu se tako plaćeni iznos trebao deblokirati u skladu s uvjetima predviđenima u ugovoru o depozitu sklopljenom između stranaka i depozitarne banke (u daljnjem tekstu: ugovor o depozitu).
- 27 Tog istog 20. prosinca 2012. SH, TG i ta depozitarna banka sklopili su ugovor o depozitu na temelju kojeg su iznosi vezani uz protugarancije koje su izdali SH i TG deponirani i sačuvani, kao i kamate koje su na te iznose tekle.
- 28 Ugovorne strane ugovora o depozitu predvidjele su da će se deponirani iznosi isplatiti SH-u u slučaju da se ime HIB ne ukloni s popisa iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011 prije datuma istjecanja protugarancija koje je izdao SH. Podredno, predvidjele su da će se, u slučaju da se ime HIB ukloni s popisa iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011 prije tih datuma, deponirani iznosi isplatiti TG-u.
- 29 Nakon 20. prosinca 2012. SH je na navedeni depozitarni račun isplatio troškove dugovane TG-u na ime protugarancija koje je izdao.
- 30 Protugarancija za povrat predujma koju je izdao SH istekla je 14. rujna 2013., a da ime HIB nije uklonjeno s popisa iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011.
- 31 Nakon izmjene koja je provedena Uredbom br. 45/2014, koja je stupila na snagu 22. siječnja 2014., članak 12. stavak 1. točka (b) Uredbe br. 204/2011 zabranjuje da se u vezi s ugovorom ili transakcijom, na čije izvršenje utječu mjere uvedene na temelju te uredbe, udovolji zahtjevu koji je među ostalim postavila bilo koja libijska osoba, subjekt ili tijelo.
- 32 Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 74/2014 od 28. siječnja 2014. o provedbi članka 16. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 (SL 2014., L 26, str. 1.) ime HIB uklonjeno je s popisa iz Priloga III. potonjoj uredbi, s učinkom od 29. siječnja 2014.
- 33 SH je 31. siječnja 2014. od depozitarne banke zatražio oslobađanje u svoju korist deponiranog iznosa zato što je protugarancija za povrat predujma koju je izdao bila istekla tijekom razdoblja kada je ime HIB bilo uvršteno na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011. TG je odbio dati izjavu potrebnu za oslobađanje depozita, predviđenu ugovorom o depozitu, s obrazloženjem da uvjeti za takvo oslobađanje nisu ispunjeni.

- 34 SH je zato pokrenuo postupak pred prvostupanjskim sudom kako bi ishodio to da se predmetni depozit oslobodi. S druge strane, TG je podnio protutužbu za isplatu iznosa od 2 072 321,18 eura, koji čine troškovi za koje je smatrao da mu se duguju u okviru ispunjenja ugovora koji ga vežu uz SH i troškovi protugarancije koje je platio banci Sahara Bank.
- 35 Prvostupanjski je sud prihvatio SH-ov zahtjev, ali mu je naložio da TG-u plati iznos od 1 352 713,04 eura. Naime, zaključio je da troškovi dugovani u skladu s ugovorima o protugaranciji sklopljenima između SH-a i TG-a nisu obuhvaćeni Uredbom br. 204/2011 jer je riječ o protučinidbi za uslugu koju je pružila mađarska pravna osoba. S druge strane, ocijenio je da su troškovi garancije koje je TG isplatio banci Sahara Bank bili obuhvaćeni Uredbom br. 204/2011 i da TG stoga nije mogao tražiti njihovu naknadu od SH-a.
- 36 Žalbeni sud preinačio je prvostupanjsku presudu te je u cijelosti odbio protutužbu uz obrazloženje da su stranke u postupku ugovorom o depozitu izmijenile odredbe ugovora o protugaranciji u dijelu koji se odnosi na pravo na naknadu s njima povezanih troškova i isteka toga prava. Iz toga je proizlazilo da, zato što ime HIB nije bilo uklonjeno s popisa iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011 prije isteka protugarancija, TG nije imao pravo na isplatu troškova o kojima je bila riječ. Taj je sud dodao da čak i da ugovori nisu bili izmijenjeni TG ne bi imao pravo na tu isplatu zato što su mjere ograničavanja naložene propisima Unije bile obvezujuće, a TG nije mogao izdati garanciju subjektu pogođenom tim mjerama i prema tome nije mogao imati pravo na pokriće troškova vezanih uz takvu garanciju. Troškovi garancije koje je TG platio banci Sahara Bank su neizravno poslužili za ispunjenje obveze u korist HIB-a obuhvaćene područjem primjene Uredbe br. 204/2011.
- 37 TG je Kúriji (Vrhovni sud) podnio žalbu protiv odluke o odbijanju njegove protutužbe. Tvrdi da je žalbeni sud pogrešno protumačio članke 5. i 12. Uredbe br. 204/2011 jer je područje primjene tog članka 5. obuhvaćalo samo subjekte koji su se nalazili na popisu sankcija, na kojem ime Sahara Bank nije više bilo upisano, i jer se tijekom relevantnog razdoblja navedeni članak 12. odnosio samo na libijska tijela. TG ističe da su troškovi garancije koji mu pripadaju kao i oni isplaćeni banci Sahara Bank bankarski troškovi, da oni nisu garancija i da njihovo plaćanje ne služi interesima HIB-a.
- 38 SH i UF, intervenijent u potporu SH-a iz glavnog postupka, od suda koji je uputio zahtjev zahtijevaju da potvrdi presudu žalbenog suda jer smatraju da je jedino važno to da je ime jednog od subjekata niza ugovora sklopljenih među strankama, u konkretnom slučaju ime HIB, uvršteno na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011.
- 39 Sud koji je uputio zahtjev razlikuje garanciju, izdanu kako bi se zajamčilo izvršenje obveze, i troškove garancije, koji predstavljaju protučinidbu za uslugu koja se sastoji od obveze osiguranja garancije. Smatra da bi oslobađanje bankarske garancije u korist HIB-a, da je do nje došlo, predstavljalo plaćanje zabranjeno Uredbom br. 204/2011.
- 40 Utvrđuje da se TG-ova protutužba dijeli na dva dijela, i to prvi koji se sastoji od zahtjeva za naknadu troškova garancije koje je platio banci Sahara Bank i drugi koji se odnosi na troškove koje je imao pravo potraživati od SH-a na temelju ugovora o protugaranciji koje su međusobno sklopili.
- 41 Sud koji je uputio zahtjev smatra da, kako bi se odgovorilo na to pitanje, valja utvrditi može li se plaćanje troškova garancije smatrati neizravnim plaćanjem financijskih sredstava koje je povezano, neovisno o njegovu obliku, s bankarskom garancijom. Usto, trebalo bi utvrditi može li se TG zato što potražuje tu isplatu smatrati osobom koja djeluje za račun osobe, subjekta ili tijela na koje se primjenjuju mjere ograničavanja iz Uredbe br. 204/2011. Pita se također o eventualnoj primjeni članka 9. te uredbe, kojim su propisane iznimke od mjera zamrzavanja financijskih sredstava i gospodarskih izvora.

- 42 Utvrđuje da bi na temelju nacionalnog prava trebalo odlučiti je li zahtjev za isplatu različitih troškova garancije koji je TG postavio bio u cijelosti ili djelomično obuhvaćen Uredbom br. 204/2011. Ako plaćanje tih troškova treba okvalificirati kao neizravno plaćanje, u smislu te uredbe, a da se pravilo o iznimci predviđeno u članku 9. ne može primijeniti, trebalo bi odbiti protutužbu.
- 43 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su različiti ugovori o kojima je riječ usko povezani jer su sklopljeni u isključivom cilju izdavanja bankarske garancije u korist HIB-a, i da se s njima ne može postupati kao da stvaraju samostalne obveze koje su međusobno neovisne.
- 44 Primjećuje da će, ako je plaćanje troškova garancije obuhvaćeno područjem primjene uredbe kojom se uvode mjere ograničavanja, trebati utvrditi koja je uredba primjenjiva, to jest Uredba br. 204/2011, koja je bila na snazi na datum isteka protugarancija, ili Uredba 2016/44, koja je stupila na snagu kad je postupak već bio u tijeku pred mađarskim sudovima i da obračun tih troškova nije bio konačno obavljen.
- 45 U tim je okolnostima Kúria (Vrhovni sud) odlučila prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Jesu li u područje primjene Uredbe br. 204/2011 i Uredbe 2016/44 uključene sljedeće obveze snošenja troškova garancije koje proizlaze iz ugovorâ o protugaranciji, a koji su dio niza ugovora sklopljenih radi izdavanja bankarske garancije u korist [HIB-a]:
- (a) kada banka sa sjedištem u Europskoj uniji na temelju ugovora o protugaranciji ima obvezu platiti troškove libijskoj banci koja se nalazi na popisu [...] iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011;
  - (b) kada banka sa sjedištem u [...] Uniji na temelju ugovora o protugaranciji ima obvezu platiti troškove libijskoj banci koja se ne nalazi na popisu [...] iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011, ali je bankarska garancija izdana u korist HIB-a, koji jest na [tom popisu];
  - (c) kada Uredba br. 204/2011, u razdoblju nakon što je izmijenjena Uredbom br. 45/2014, zabranjuje izravna ili neizravna plaćanja bilo kojem libijskom subjektu;
  - (d) kada obveza snošenja troškova garancije proizlazi iz ugovora o protugaranciji, koji je dio niza ugovora sklopljenih u okviru odnosa između dviju banaka sa sjedištem u [...] Uniji radi izdavanja bankarske garancije u korist HIB-a;
  - (e) kada do obračuna troškova garancije dolazi nakon isteka roka trajanja garancija, u sudskom postupku, nakon stupanja na snagu Uredbe 2016/44?
2. U slučaju da je obveza snošenja troškova garancije navedena [u prvom pitanju pod točkama (a) i (b)] uključena u područje primjene Uredbe [br. 204/2011], treba li troškove garancije isplaćene libijskoj banci – koja se također neko vrijeme nalazila na popisu [...] iz Priloga III. – radi izdavanja garancije za povrat predujmljenog plaćanja i garancije dobrog izvršenja u korist HIB-a smatrati kapitalom koji je izravno ili neizravno upotrijebljen u korist pravnih osoba, subjekata ili tijela navedenih u Prilogu III. Uredbi br. 204/2011?
3. Treba li članak 12. stavak 1. točku (b) Uredbe br. 204/2011, u razdoblju nakon što je izmijenjena Uredbom br. 45/2014 [prvo pitanje pod točkom (c)], tumačiti na način da se može smatrati da su naknade i troškovi, koje libijska banka potražuje i koje je na temelju ugovora o protugaranciji platila banka sa sjedištem u [...] Uniji, izravno ili neizravno zahtjev na osnovi garancije?
4. Treba li banku sa sjedištem u [...] Uniji koja je na temelju ugovora o protugaranciji, koji je dio niza ugovora sklopljenih radi izdavanja bankarske garancije u korist HIB-a, dužna platiti troškove garancije libijskom subjektu [prvo pitanje pod točkom (d)] smatrati osobom ili subjektom u smislu članka 12. stavka 1. [točke] (c) Uredbe br. 204/2011, u verziji kako je izmijenjena Uredbom br. 45/2014, to jest osobom ili subjektom koji djeluje preko, za račun ili u korist neke od osoba, subjekata ili tijela na koje se odnose [točke] (a) ili (b) navedenog članka 12. stavka 1. [točke] (c)? Treba li smatrati da su troškovi garancije koje ta banka potražuje od druge banke sa sjedištem u [...] Uniji izravno ili neizravno zahtjev na osnovi garancije?

5. Odnosi li se odredba o neprimjeni iz članka 9. Uredbe br. 204/2011 na sva plaćanja?
6. Budući da su troškovi garancije obračunati nakon stupanja na snagu Uredbe [2016/44], kojom je Uredba [...] br. 204/2011 stavljena izvan snage, ali koja sadržava u biti istovjetne odredbe kao i prethodna uredba [prvo pitanje pod točkom (e)], je li za rješavanje spora među strankama primjenjiva Uredba 2016/44 i treba li članak 17. stavak 1. točku (b) te uredbe tumačiti na način da se može smatrati da su troškovi i plaćanja koje libijska banka potražuje i koje je na temelju ugovora o protugaranciji platila banka sa sjedištem u [...] Uniji izravno ili neizravno zahtjev na osnovi garancije? Treba li banku sa sjedištem u [...] Uniji koja je na temelju ugovora o protugaranciji, koji je dio niza ugovora sklopljenih radi izdavanja bankarske garancije u korist HIB-a, obvezna platiti troškove garancije libijskom subjektu smatrati osobom ili subjektom u smislu članka 17. stavka 1. [točke] (c) te uredbe to jest osobom ili subjektom koji djeluje preko, za račun ili u korist neke od osoba, subjekata ili tijela iz članka 17. stavka 1 [točaka] (a) ili (b) iste uredbe? Može li se smatrati da su troškovi garancije koje navedena banka potražuje od druge banke sa sjedištem u [...] Uniji izravno ili neizravno zahtjev na osnovi garancije?"

O prethodnim pitanjima

Uvodna očitovanja

- 46 Sud koji je uputio zahtjev smatra da rješenje spora u glavnom postupku ovisi osobito o odgovoru na pitanje primjenjuje li se Uredba br. 204/2011 na troškove koji se duguju na temelju ugovora sklopljenih u svrhu protugarancije za ugovor o bankarskoj garanciji čiji je korisnik bio predmetom mjera ograničavanja na temelju te uredbe.
- 47 Međutim, budući da se različita prethodna pitanja poklapaju u više pogleda, moraju se regrupirati i preformulirati kako bi se sudu koji je uputio zahtjev dali što je moguće precizniji odgovori.
- 48 Stoga treba smatrati da se sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se na situaciju poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku primijeniti, kao prvo, članak 5. stavak 2. Uredbe br. 204/2011 kojim se zabranjuje da se financijska sredstva ili gospodarski izvori izravno ili neizravno stave na raspolaganje osobama čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi, kao drugo, članak 12. navedene uredbe, kojim se zabranjuje prihvaćanje svakog zahtjeva koji je vezan uz bilo koji ugovor ili transakciju na koje utječu mjere uvedene na temelju iste uredbe, kao treće, članak 9. Uredbe br. 204/2011 kojim se propisuju iznimke od članka 5. stavka 2. i, kao četvrto, članak 17. stavak 1. Uredbe 2016/44, koji je zamijenio članak 12. Uredbe br. 204/2011.

Članak 5. stavak 2. Uredbe br. 204/2011

- 49 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 5. stavak 2. Uredbe br. 204/2011 tumačiti na način da se primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti, kao prvo, banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci čije se ime nalazi na popisu iz Priloga III. toj uredbi, kao drugo, banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci čije se ime više ne nalazi na tom popisu, kada je bankarska garancija koju je izdala libijska banka izdana u korist subjekta koji se nalazi na navedenom popisu, i, kao treće, banka sa sjedištem u Uniji drugoj banci sa sjedištem u Uniji.
- 50 Na temelju članka 5. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 zabranjeno je izravno ili neizravno davati fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima iz priloga II. i III. na raspolaganje ili u njihovu korist bilo kakva financijska sredstva ili gospodarske izvore.

- 51 Valja istaknuti da je zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora osobi uvrštenoj na popis osoba na koje se odnose mjere ograničavanja, propisana navedenom odredbom, vrlo široko formulirana, što potvrđuje uporaba izraza „izravno ili neizravno” i slijedom toga obuhvaća svaku činidbu čije je izvršenje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom potrebno kako bi se toj osobi omogućilo da stvarno dobije ovlast potpunog raspolaganja financijskim sredstvima ili gospodarskim izvorima o kojima je riječ (vidjeti u tom smislu presude od 11. listopada 2007., Möllendorf i Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, t. 50. i 51.; od 29. lipnja 2010., E i F, C-550/09, EU:C:2010:382, t. 66. i 74., i od 21. prosinca 2011., Afrasiabi i dr., C-72/11, EU:C:2011:874, t. 39. i 40.).
- 52 Ta široka i nedvosmislena formulacija se tako primjenjuje na svako stavljanje na raspolaganje gospodarskog izvora i stoga također na činidbu koja proizlazi iz ispunjenja dvostrano obvezujućeg ugovora i koja je ugovorena u zamjenu za plaćanje financijske protučinidbe (presuda od 11. listopada 2007., Möllendorf i Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, t. 56.).
- 53 Nadalje, iz sudske prakse Suda proizlazi da i pojam „financijska sredstva i gospodarski izvori” ima široki smisao, koji obuhvaća sve vrste imovine neovisno o načinu na koji je stečena (vidjeti analogijom presudu od 29. lipnja 2010., E i F, C-550/09, EU:C:2010:382, t. 69.).
- 54 Kao prvo, sud koji je uputio zahtjev navodi primjer slučaja u kojem bi banka sa sjedištem u Uniji trebala libijskoj banci čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011 platiti troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji.
- 55 Iako se spor u glavnom postupku odnosi na plaćanje troškova dugovanih na temelju ugovora o protugaranciji sklopljenog između dviju europskih banaka, slučaj koji se spominje u prethodnoj točki mogao bi ipak utjecati na rješavanje tog spora s obzirom na to da nije isključeno da se plaćanje troškova protugarancije, koje zahtijeva TG, također odnosi na troškove garancije koje je banka Sahara Bank imala po osnovi razdoblja tijekom kojeg je njezino ime bilo uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi.
- 56 U ovom slučaju, libijska banka o kojoj je riječ u glavnom postupku, to jest Sahara Bank, bila je uvrštena na navedeni popis od 22. ožujka do 2. rujna 2011., tako da je u tom pogledu relevantna samo navedena uredba.
- 57 Međutim, sama činjenica da se toj banci moraju platiti novčani iznosi, neovisno po kojoj osnovi, dovodi do toga da ta transakcija ulazi u područje primjene članka 5. stavka 2. iste uredbe s obzirom na to da se u smislu te odredbe takva transakcija sastoji od izravnog stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava osobi čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011.
- 58 Usto, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 34. svojeg mišljenja, okolnost da su ti troškovi dio transakcije obilježene ekonomskom ravnotežom između činidbe i protučinidbe i da predstavljaju radnje ispunjenja ugovora sklopljenog prije nego što je Uredba br. 204/2011 stupila na snagu sama po sebi ne dopušta da se oni isključe iz područja primjene te uredbe i njome propisanih zabrana (vidjeti u tom smislu presudu od 11. listopada 2007., Möllendorf i Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, t. 49. i 62.).
- 59 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev pita se može li Uredbu br. 204/2011 primijeniti na plaćanja vezana uz troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji, koja je banka sa sjedištem u Uniji izvršila libijskoj banci, nakon što je ime potonje uklonjeno s popisa iz Priloga III. toj uredbi.
- 60 Takva plaćanja ne mogu predstavljati izravno stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava u smislu članka 5. stavka 2. navedene uredbe jer ime korisnika tih financijska sredstva nije uvršteno na popis iz navedenog Priloga III., a uostalom ni na popis iz Priloga II. istoj uredbi na koji se također odnosi zabrana navedena u toj odredbi.

- 61 Stoga, navedena bi plaćanja mogla predstavljati neizravno stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava u korist osobe čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011 kao što je to u ovom slučaju HIB, u čiju su korist izdane bankarske garancije na kojima se temelje ugovori o protugarancijama o kojima je riječ u glavnom postupku i čije je ime na tom popisu bilo uvršteno od 11. ožujka 2011. do 29. siječnja 2014., to jest osobito nakon uklanjanja imena Sahara Bank s navedenog popisa.
- 62 Neovisno o tome, kako bi se moglo smatrati da su financijska sredstva neizravno stavljena na raspolaganje osobi čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi, potrebno je ili da ih se može prenijeti toj osobi ili da potonja ima ovlast raspolaganja tim financijskim sredstvima, osobito s obzirom na postojanje pravnih ili financijskih veza između korisnika financijskih sredstava i takve osobe.
- 63 U ovom slučaju, troškovi koje TG duguje banci Sahara Bank predstavljaju protučinidbu za bankarske garancije izdane u korist HIB-a, u kontekstu u kojem ih je trebala snositi mađarska banka, to jest SH. Stoga ti troškovi zbog svoje naravi nisu namijenjeni tome da budu preneseni HIB-u. Usto, iz elemenata u spisu podnesenom Sudu ni na koji način ne proizlazi da je HIB s bankom Sahara Bank povezan takvim vezama kao što su one opisane u prethodnoj točki ove presude. Međutim, sud koji je uputio zahtjev bit će dužan provjeriti je li tomu doista tako.
- 64 Naposljetku, za plaćanje banke sa sjedištem u Uniji troškova dugovanih libijskoj banci na temelju ugovora o protugaranciji se, u smislu članka 5. stavka 2. Uredbe br. 204/2011, može smatrati da je upotrijebljeno u korist osobe čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi samo ako, na temelju ugovora o bankarskoj garanciji i ugovora o protugaranciji, ta plaćanja omogućavaju, izravno ili neizravno, korisniku bankarske garancije, uvrštenom na jedan od tih popisa, njezino izvršenje.
- 65 Tome je tako osobito u slučaju kada pravo korisnika bankarske garancije da zatraži njezino izvršenje ovisi, u cijelosti ili djelomično, o isplati troškova dugovanih na temelju jednog od ugovora o protugaranciji. U tom dijelu, za plaćanja po osnovi tih troškova moglo bi se smatrati da su upotrijebljena u korist osobe čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. navedenoj uredbi.
- 66 Međutim, sud koji je uputio zahtjev morat će izvršiti potrebne provjere kako bi se moglo isključiti da su plaćanja koja je banka sa sjedištem u Uniji, to jest TG, izvršila libijskoj banci, u ovom slučaju banci Sahara Bank, vezano uz troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji, s obzirom na elemente odgovora navedene u točkama 64. i 65. ove presude, upotrijebljena u korist HIB-a.
- 67 Kao treće, plaćanja koja je banka sa sjedištem u Uniji izvršila drugoj banci sa sjedištem u Uniji vezana uz troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji, čiji se dio sastoji od naknade troškova koje je potonja platila libijskoj banci u okviru drugog ugovora o protugaranciji, u načelu ne mogu biti obuhvaćena područjem primjene članka 5. stavka 2. Uredbe br. 204/2011 kao financijska sredstva izravno stavljena na raspolaganje osobi čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi.
- 68 Kad je riječ o neizravnom stavljanju na raspolaganje financijskih sredstava takvoj osobi ili njezinu korištenju tim financijskim sredstvima, primjenjuju se razmatranja navedena u točkama 61. do 66. ove presude.
- 69 S obzirom na sva prethodna razmatranja, članak 5. stavak 2. Uredbe br. 204/2011 treba tumačiti na način da:
- se primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji banka sa sjedištem u Uniji mora platiti libijskoj banci čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi, i

- se u načelu ne primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci čije ime više nije uvršteno na popis iz Priloga III. navedenoj uredbi ili banka sa sjedištem u Uniji drugoj banci sa sjedištem u Uniji kada je bankarska garancija koju je izdala libijska banka izdana u korist subjekta koji se nalazi na tom popisu, osim ako takvo plaćanje ne dovede, zbog pravnih ili financijskih veza koje postoje između banke u čiju je korist to plaćanje izvršeno i subjekta koji se nalazi na navedenom popisu, do neizravnog stavljanja na raspolaganje predmetnih troškova u korist tog subjekta.

Članak 12. Uredbe br. 204/2011

- 70 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku članak 12. Uredbe br. 204/2011 tumačiti na način da se, kako u prvotnoj verziji tako i u onoj koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014, primjenjuje kada troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti, kao prvo, banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci uvrštenoj na popis iz Priloga III. toj uredbi, kao drugo, banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci koja nije uvrštena na taj popis kada je bankarska garancija koju je izdala libijska banka izdana u korist subjekta koji je uvršten na navedeni popis i, kao treće, banka sa sjedištem u Uniji drugoj banci sa sjedištem u Uniji.
- 71 U bitnome, članak 12. Uredbe br. 204/2011, kako u svojoj prvotnoj verziji tako i u onoj koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014, zabranjuje prihvaćanje svakog zahtjeva koji je vezan uz bilo koji ugovor ili transakciju na koje utječu mjere uvedene na temelju te uredbe.
- 72 Valja istaknuti da mehanizam zabrane predviđen navedenim člankom 12. počiva na trima elementima.
- 73 Kao prvo, na ispunjenje ugovora ili izvršenje transakcije su izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično, morale utjecati mjere uvedene Uredbom br. 204/2011. Stoga, kako bi se članak 12. te uredbe mogao provesti mjere ograničavanja iz te uredbe moraju se odnositi na ugovor ili transakciju.
- 74 Kao drugo, članak 12. navedene uredbe zabranjuje prihvaćanje svakog zahtjeva koji je vezan uz takav ugovor ili takvu transakciju, na primjer, zahtjev za naknadu štete, zahtjev za prijebor ili zahtjev na temelju garancije. Taj članak 12. zbog svoje općenite naravi i egzemplifikativne naravi popisa zahtjeva koje navodi, a uveden je izrazom „uključujući”, obuhvaća sve vrste zahtjeva vezanih uz ugovor ili transakciju.
- 75 Kao treće, zahtjeve koje je zabranjeno prihvatiti mora, u skladu s prvotnom verzijom članka 12. Uredbe br. 204/2011, podnijeti libijska vlada ili bilo koja osoba ili subjekt koji ulaže zahtjev u njezino ime ili u njezinu korist i, u skladu s njegovom verzijom koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014, osobito, bilo koja libijska osoba, subjekt ili drugo tijelo koji nisu uvršteni na popis iz Priloga II. ili III. Uredbi br. 204/2011.
- 76 S tim u vezi, valja utvrditi da plaćanje troškova koje prvi protugarant duguje na temelju ugovora o protugaranciji garantu ili drugi protugarant prvom protugarantu u načelu ne može biti isključeno iz područja primjene članka 12. Uredbe br. 204/2011.
- 77 Naime, s jedne strane, na ispunjenje ugovora o protugaranciji mogu utjecati mjere uvedene tom uredbom ako se ime korisnika te protugarancije uvrsti na popis iz Priloga III. navedenoj uredbi, poput u ovom slučaju banke Sahara Bank za razdoblje od 22. ožujka do 2. rujna 2011., ili ako se ime korisnika garancije, koja je sama predmet protugarancije, uvrsti na taj popis, poput u ovom slučaju HIB-a za razdoblje od 11. ožujka 2011. do 29. siječnja 2014.

- 78 S druge strane, zahtjev za isplatu troškova dugovanih na temelju ugovora o protugaranciji predstavlja zahtjev „u vezi s ugovorima” u smislu članka 12. Uredbe br. 204/2011, u njezinoj prvotnoj verziji i u njezinoj verziji koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014.
- 79 Stoga, kako bi podnošenje takvog zahtjeva bilo zabranjeno člankom 12. Uredbe br. 204/2011, potrebno je da taj zahtjev podnese jedna od osoba nabrojanih u tom članku.
- 80 U dijelu u kojem se odnosi na troškove koji se duguju na temelju ugovora kojim banka sa sjedištem u Uniji protugarantira za libijsku banku, zahtjev za isplatu ulazi u područje primjene članka 12. te uredbe, kako je glasilo u svojoj prvotnoj verziji, pod uvjetom da se libijska banka može smatrati subjektom koji djeluje za račun libijske vlade, jedinom kategorijom iz tog članka u koju takva banka u ovom slučaju može pripadati.
- 81 U tom pogledu, sud koji je uputio zahtjev morat će izvršiti potrebne provjere kako bi utvrdio može li se banka Sahara Bank smatrati bankom koja djeluje za račun libijske vlade.
- 82 Kad je riječ o članku 12. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 204/2011 koji proizlazi iz Uredbe br. 45/2014, on bi se mogao primijeniti u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku jer je libijska banka za koju protugarantira banka sa sjedištem u Uniji osoba, subjekt ili bilo koje drugo libijsko tijelo koji nisu navedeni u Prilogu II. ili Prilogu III. toj uredbi, na koje se ta odredba odnosi.
- 83 Unatoč tome, valja istaknuti da iz elemenata u spisu podnesenom Sudu proizlazi da je do posljednjih plaćanja koja je TG izvršio banci Sahara Bank na temelju ugovora o protugaranciji kojim su potonji bili vezani došlo 16. srpnja 2013., tako da će se ocjena pitanja primjenjuje li se članak 12. Uredbe br. 204/2011 na ta plaćanja morati provesti s obzirom na prvotnu verziju tog članka.
- 84 Budući da se zahtjev za isplatu odnosi na troškove koji se duguju na temelju ugovora kojim banka sa sjedištem u Uniji protugarantira za drugu banku sa sjedištem u Uniji, ne može se s druge strane smatrati da bi se s obzirom na tekst članka 12. te uredbe, u njegovoj prvotnoj verziji, potonja banka percipirala kao da djeluje za račun libijske vlade. Naime, njoj se ti troškovi plaćaju na temelju odredaba ugovora čiji je predmet isključivo protugarantirati za bankarsku garanciju izdanu libijskoj banci.
- 85 Primjena članka 12. navedene uredbe, u verziji koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014, moguća je samo ako je banka sa sjedištem u Uniji koja zahtijeva isplatu troškova dugovanih na temelju ugovora o protugaranciji od druge banke sa sjedištem u Uniji osoba iz članka 12. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 204/2011, koji se odnosi na osobu, subjekt ili tijelo koji djeluju za račun jedne od osoba, subjekata ili tijela iz stavka 1. točaka (a) ili (b) istog članka. Stoga je potrebno da ta banka sa sjedištem u Uniji djeluje bilo za račun osobe čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi, poput HIB-a u predmetu iz glavnog postupka, bilo za račun osobe, subjekta ili libijskog tijela, bilo za račun libijske vlade.
- 86 Međutim, u nizu ugovora koji čine bankarska garancija i dvije protugarancije ne može se u načelu smatrati da banka sa sjedištem u Uniji, kada joj se isplate troškovi dugovani na temelju ugovora o protugaranciji koji je vezuje uz drugu banku sa sjedištem u Uniji, djeluje za račun garanta ili korisnika bankarske garancije. Naime, ugovor o protugaranciji, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, je ugovor sklopljen između nalagodavca i protugaranta kojim se on jednostrano i neopozivo obvezuje platiti određeni iznos korisniku, na njegov prvi zahtjev, a da se pravni odnos na kojem se taj ugovor temelji ne ispita. Stoga je jedini cilj nalagodavčeva plaćanja protugarantu troškova dugovanih na temelju ugovora o protugaranciji isplatiti naknadu potonjem za uslugu koju je pružio nalagodavcu time što je izdao protugaranciju. Za protugaranta se dakle ne može smatrati da zato što prima tu isplatu djeluje za račun garanta ili korisnika bankarske garancije koja je predmet protugarancije.

87 Slijedom toga, članak 12. Uredbe br. 204/2011 treba tumačiti na način da:

- se u svojoj prvotnoj verziji primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci uvrštenoj na popis iz Priloga III. toj uredbi i banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci koja nije uvrštena na taj popis kada je korisnik bankarske garancije koju je izdala libijska banka subjekt koji je uvršten na navedeni popis, pod uvjetom da se libijska banka smatra subjektom koji djeluje za račun libijske vlade, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri;
- se u verziji koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014 ne primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci uvrštenoj na popis iz Priloga III. toj uredbi i banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci koja nije uvrštena na taj popis kada je bankarsku garanciju libijska banka izdala u korist subjekta koji je uvršten na navedeni popis s obzirom na to da su ti troškovi plaćeni prije stupanja na snagu navedene uredbe, i
- se u svojoj prvotnoj verziji i onoj koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014 ne primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji banka sa sjedištem u Uniji mora platiti drugoj banci sa sjedištem u Uniji.

Članak 9. Uredbe br. 204/2011

88 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba članak 9. Uredbe br. 204/2011 tumačiti na način da se on može primijeniti na plaćanja troškova poput onih koji se duguju na temelju različitih ugovora o kojima je riječ u glavnom postupku.

89 U skladu s tim člankom 9., članak 5. stavak 2. iste uredbe ne primjenjuje se na priljev na zamrznute račune plaćanja dospjelih prema ugovorima ili sporazumima koji su sklopljeni ili obvezama koje su nastale prije datuma kad je Odbor za sankcije, Vijeće sigurnosti ili Vijeće fizičku ili pravnu osobu, subjekt ili tijelo iz članka 5. uvrstilo na popis pod uvjetom da su ta plaćanja zamrznuta u skladu s člankom 5. stavkom 1. navedene uredbe.

90 Stoga se odredbe članka 9. Uredbe br. 204/2011 odnose samo na plaćanja izvršena osobama čije je ime uvršteno na popis iz Priloga II. toj uredbi ili na popis iz njezina Priloga III.

91 U ovom slučaju korisnik bankarske garancije, to jest HIB, nije primio nikakvo plaćanje na ime ugovora o bankarskoj garanciji čiji je korisnik od uvrštenja njegova imena na popis iz Priloga III. Uredbi br. 204/2011. Usto, banci koja je garant, u ovom slučaju Sahara Bank, banka koja je protugarant, to jest TG, platila je troškove izdavanja te garancije tek u razdoblju kada njezino ime nije bilo uvršteno na popis iz tog priloga.

92 U tim se okolnostima članak 9. te uredbe stoga ne može primijeniti.

93 Slijedom toga, članak 9. Uredbe br. 204/2011 treba tumačiti na način da se ne može primijeniti na plaćanja troškova kao što su oni koji se duguju na temelju različitih ugovora o kojima je riječ u glavnom postupku.

Članak 17. stavak 1. Uredbe 2016/44

94 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 17. stavak 1. Uredbe 2016/44 tumačiti na način da se primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj do konačnog obračuna troškova protugarancije koje banka sa sjedištem u Uniji duguje drugoj banci sa sjedištem u Uniji dolazi nakon stupanja na snagu te uredbe.

- 95 Uredba 2016/44 je na temelju svog članka 26. stupila na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*, to jest 20. siječnja 2016.
- 96 Valja istaknuti da odredbe članka 17. stavka 1. te uredbe u biti odgovaraju odredbama članka 12. stavka 1. Uredbe br. 204/2011, u verziji koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014.
- 97 U ovom slučaju, sva su se plaćanja koja je TG izvršio u korist banke Sahara Bank izvršila za vrijeme važenja Uredbe br. 204/2011 i na njih se ne mogu primijeniti odredbe Uredbe 2016/44.
- 98 S druge strane, plaćanja vezana uz troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji koji obvezuje SH i TG obuhvaćena su tom uredbom 2016/44 s obzirom na to da do konačnog obračuna i naknadnog plaćanja tih troškova još nije bilo došlo na datum stupanja na snagu navedene uredbe.
- 99 Slijedom toga, članak 17. stavak 1. Uredbe 2016/44 treba tumačiti na način da se primjenjuje na troškove protugarancije koje banka sa sjedištem u Uniji duguje drugoj banci sa sjedištem u Uniji u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj do konačnog obračuna dolazi nakon stupanja na snagu te uredbe.

Troškovi

- 100 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

1. Članak 5. stavak 2. Uredbe Vijeća (EU) br. 204/2011 od 2. ožujka 2011. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji treba tumačiti na način da:

- se primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji banka sa sjedištem u Uniji mora platiti libijskoj banci čije je ime uvršteno na popis iz Priloga III. toj uredbi, i
- se u načelu ne primjenjuje u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj troškove dugovane na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci čije ime više nije uvršteno na popis iz Priloga III. navedenoj uredbi ili banka sa sjedištem u Uniji drugoj banci sa sjedištem u Uniji kada je bankarska garancija koju je izdala libijska banka izdana u korist subjekta koji se nalazi na tom popisu, osim ako takvo plaćanje ne dovede, zbog pravnih ili financijskih veza koje postoje između banke u čiju je korist to plaćanje izvršeno i subjekta koji se nalazi na navedenom popisu, do neizravnog stavljanja na raspolaganje predmetnih troškova u korist tog subjekta.

2. Članak 12. Uredbe br. 204/2011 treba tumačiti na način da:

- se u svojoj prvotnoj verziji primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci uvrštenoj na popis iz Priloga III. toj uredbi i banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci koja nije uvrštena na taj popis kada je korisnik bankarske garancije koju je izdala libijska banka subjekt koji je uvršten na navedeni popis, pod uvjetom da se libijska banka smatra subjektom koji djeluje za račun libijske vlade, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri;

- se u verziji koja proizlazi iz Uredbe Vijeća (EU) br. 45/2014 od 20. siječnja 2014. ne primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji mora platiti banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci uvrštenoj na popis iz Priloga III. toj uredbi i banka sa sjedištem u Uniji libijskoj banci koja nije uvrštena na taj popis kada je bankarsku garanciju libijska banka izdala u korist subjekta koji je uvršten na navedeni popis, s obzirom na to da su ti troškovi plaćeni prije stupanja na snagu navedene uredbe, i
  - se u svojoj prvotnoj verziji i onoj koja proizlazi iz Uredbe br. 45/2014 ne primjenjuje ako troškove koji se duguju na temelju ugovora o protugaranciji banka sa sjedištem u Uniji mora platiti drugoj banci sa sjedištem u Uniji.
3. Članak 9. Uredbe br. 204/2011 treba tumačiti na način da se ne može primijeniti na plaćanja troškova kao što su oni koji se duguju na temelju različitih ugovora o kojima je riječ u glavnom postupku.
4. Članak 17. stavak 1. Uredbe Vijeća (EU) 2016/44 od 18. siječnja 2016. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Libiji i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 204/2011 treba tumačiti na način da se primjenjuje na troškove protugarancije koje banka sa sjedištem u Uniji duguje drugoj banci sa sjedištem u Uniji u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku u kojoj do konačnog obračuna dolazi nakon stupanja na snagu te uredbe.

Potpisi